

NIEUW GUINEA KOERIER

Koninkrijk van de Tropen

DE GROENE

onafhankelijk dagblad voor ned. nieuw guinea

2e JAARGANG NO 247

MAANDAG 24 OKTOBER 1960

CHAOS IN LEOPOLDSTAD

Soldaten openen het vuur op burgers

Kongolese troepen hebben gisteren in het wilde weg geschoten op burgers in de Afrikaanse wijk van Leopoldstad. Hierdoor zijn enkele doden te betreuren. Ook gisteravond waren er doden gevallen in een botsing tussen burgers en soldaten in de Kongolese hoofdstad.

De soldaten verspreidden schrik en verwarring onder de voorbijgangers toen zij op vechtwagens met machinegeweren bewapend schreeuwende door de straten reden. De soldaten bonden groepen burgers aan elkaar en voerden ze weg in vrachtauto's. Zij verscheurden identiteitskaarten en bedreigden voetgangers met hun wapens. De politie van de provinciale gouverneur Kamitutu, herkenbaar aan de grijze hemden, liet zich niet zien. Evenmin waren er troepen van de Verenigde Naties te bekennen. Achteraf circuleerden er berichten dat het hier om razzia's tegen aanhangers van de omstreden premier Lomoemba zou zijn gegaan.

NIEUWS IN HET KORT

— De voorzitter van de Tweede Kamer fractie der KVP, Prof. Romme heeft wegens ziekte niet kunnen spreken op het congres van de KVP te Amsterdam. De voorzitter van de KVP, Mr. Van Doorn, deelde het congres mee, dat Prof. Romme waarschijnlijk nog lang buiten de praktische politiek zou moeten blijven.

— De Arabische olieconferentie te Beiroet heeft op haar slotbijeenkomst de grote oliemaatschappijen veroordeeld, wegens het zonder toestemming van de producerende landen verlagen van de olieprijs.

— Op aandringen van de buitenlandse zuivelproducenten zal Nederland zijn boterproductie met 10 duizend ton per jaar gaan verlagen. Het overtollige melkvet wordt aan de man gebracht, door het vetgehalte van de consumptiemelk te verhogen van 2½ tot 3%.

Blaren-prikker van K.M bij komende vierdaagse

Naar wij van de zijde van het organisatiecomitee van de "Pacific-Vierdaagse", vernemen, heeft de Commandant Maritieme Middelen te Hollandia alle mogelijke steun toegezegd om de wandelmarsen te doen slagen. De Koninklijke Marine zal o.a. een ziekenverpleger beschikbaar stellen om eventuele blaren door te prikken. Later, wanneer er een landelijke overkoepelende sportorganisatie zal zijn opgericht, zal men van de zijde van de Koninklijke Marine gaarne aan een hernieuwd overleg over vierdaagse wandelmarsen deelnemen, zo werd meegedeeld.

Het is wellicht niet overbodig om er alsnog de aandacht op te vestigen, dat de "Vierdaagse", ondanks eerder gepubliceerde afwijkende plannen, toch doorgaat op 26, 27, 28 en 29 oktober a.s.

Volksstemming in Frankrijk?

De Franse president De Gaulle heeft openlijk van een volksstemming gewaagd als de politieke partijen geen overeenstemming kunnen verkrijgen over zijn Algerijnse beleid of zijn voorstel voor een Franse kernwapenmacht.

In een rede in Nice, in Zuid-Frankrijk betoogde hij dat honderden Fransers opnieuw proberen onenigheid in het land te zaaien. Zij zijn volgens De Gaulle, verstrikt in de netten van bepaalde klikken, partijen of misplaatste idealen.

Zonodig zal het Franse volk in de gelegenheid worden gesteld hen te veroordelen, aldus de Franse president.

Gisteren wekte hij verrassing met een waarschuwing aan de Sovjet Unie zich niet in de Algerijnse oorlog te mengen.

Hij noemde de Sovjet Unie bij die gelegenheid: „Een land dat zelf andere volken onderdrukt en tegen hun wil inlijft.“

Tegelijk waarschuwde hij Tunesië en Marokko zich niet met de Russische hulp aan de opstandelingen in te laten.

Zitting oude Wetgevende Raad te Port Moresby gesloten

In het Australisch deel van Nieuw-Guinea heeft vandaag de laatste vergadering van de Wetgevende Raad in zijn huidige vorm plaatsgevonden.

De voorzitter van de Raad, brigadier

Nieuw-Guinea Koerier

Onafhankelijk dagblad voor
Nederlands Nieuw Guinea

Uitgegeven door
Gebr. Terlaak

Hoofdredacteur
Drs. M. STREEFLAND

Redactie en Administratie
Oranjelaan, Loods 13, Telefoon 171
Abonnementsprijs fl 6,— per maand
fl 16,— per kwartaal bij vooruitbet.

Postabonnementen
fl 7,50 per mnd. fl 20,50 per kwart.

Advertentie tarieven
fl 0,40 per mm. Bij contract (tenminste 1000 mm) fl 0,36 per mm
Familieberichten fl 0,32 per mm

Agente te Hollandia-Binnen:
Mevr. Leeuwenburgh, p/a. Bloemenhandel "Yvonne"

Agent te Ifar: Bakkerij "BRAUN"
Agent te Manokwari: Hr. Lontho

Cleland zei, dat de Wetgevende Raad in zijn nieuwe vorm waarschijnlijk in maart volgend jaar zal bijeenkomen. Hij zei dat de Raad die in 1951 werd ingesteld, tot nu toe goed werk heeft gedaan en dat de leden van deze raad grote waardigheid hebben getoond.

Pakistaans bezoek aan Indonesië

De President van Pakistan, generaal Ayub Khan, heeft de invitatie van de Indonesische president Soekarno, om na een bezoek aan Burma, een bezoek aan Indonesië te brengen aanvaard.

De uitnodiging werd gedaan bij het bezoek van president Soekarno aan Pakistan eerder deze maand.

Nederlanders verboden in Indonesië te werken

De Indonesische regering heeft verboden dat Nederlanders in Indonesië werkzaam zijn.

Volgens de minister van Arbeid is deze stap gevolgd op de verbreking der diplomatieke betrekkingen. De regering heeft alle vergunningen aan maatschappijen om Nederlanders in dienst te houden ingetrokken.

Persconferentie MIN. TOXOPEUS.

Minister verwacht dat onrust onder ambtenaren zal verdwijnen

als gevolg van instelling Korps van Bijstand

— Spoedige beslissing in HBS-kwestie —

Zaterdag meldden wij reeds dat minister Toxopeus tijdens een persconferentie te Hollandia had bekend gemaakt, dat de regering een uitgewerkt voorstel heeft goedgekeurd tot vorming van een "Korps van Bijstand", waarin alle in Nieuw Guinea werkende Nederlandse ambtenaren zullen worden opgenomen.

Het voorstel tot instelling van dit bijstandskorps is inmiddels zowel te Hollandia als in Nederland aan de Commissies voor het Georganiseerd Overleg ter beoordeling aangeboden.

GEEN DETAILS

De minister kon nog geen details over de voorgestelde regeling bekend maken, zolang het betreffende wetsontwerp nog niet aan de Staten Generaal was aangeboden. Wel kon hij mededelen, dat de ambtenaren van het bijstandskorps een status zouden krijgen die materieel overeen kwam met die van de Nederlandse ambtenaren in Nederland.

In de loop van het gesprek verklaarde de minister o.a., dat hij zelf aanvankelijk voorstander was geweest van het verlenen van de status van Rijksambtenaar aan de hier werkzame Nederlandse overheidsdienaren.

Dit denkbeeld bleek echter om staatsrechtelijke redenen niet gerealiseerd te kunnen worden.

"GOED STUK WERK"

Op de vraag of de voorgestelde regering voldoende was om de heersende onrust weg te nemen, antwoordde de minister met een volmondig "JA".

Hij verklaarde er persoonlijk overtuigd van te zijn, dat het wetsontwerp zeer bevredigend van opzet was en een goed stuk werk was. Deze indruk was nog versterkt door zijn gesprekken met vertegenwoordigers van ambtenaren-organisaties tijdens zijn verblijf in Nieuw Guinea.

De minister verklaarde voorts dat hij het wetsontwerp zeer spoedig in de Kamer wilde zien.

Naar aanleiding van de opmerking van een der journalisten, dat de Commissie voor het Georganiseerd Overleg te Hollandia zijn werkzaamheden had gestaakt, antwoordde de minister, dat deze commissie voor de bespreking van de instelling van 'n bijstandskorps toch bijeengeroepen was en hij vertrouwde er op dat er van die zijde geen vertragende invloed zou worden uitgeoefend.

De minister verklaarde zich overigens niet eens met het besluit van de Commissie om in staking te gaan. Indien er in Nederland over een bepaalde kwestie geen overeenstemming te bereiken is, aldus de minister, dan is het gebruikelijk dat de Centrale Commissie voor het Georganiseerd Overleg aldaar weigert om die ene kwestie nog te bespreken, waarna deze aan andere instanties, bijvoorbeeld de Tweede Kamer wordt voorgelegd. Maar men gaat niet stakep, aldus de minister.

Minister Toxopeus verklaarde dat hij met opzet bij zijn vertrek uit Nederland niet gerept had over het besluit tot instelling van een Bijstandskorps, om te vermijden, dat de Commissie voor het Georganiseerd Overleg in Hollandia zich weer gepasseerd zou kunnen voelen.

SALARISSEN

Naar aanleiding van een vraag betreffende de dreigende staking van dorpsonderwijzers op Biak verklaarde de minister, dat de regeling van de salariering van de ambtenaren van Nieuw Guinea primair voor rekening van het Gouvernement van Nieuw Guinea kwam. Ik wil niet op de stoel van de Gouverneur gaan zitten, zo merkte de minister op. Maar daar staat tegenover dat uiteindelijk toch in Nederland de beslissing valt omdat Nederland nu eenmaal betaalt.

Minister Toxopeus deed geen bindende uitspraak in deze. Wel merkte hij op, dat het gevaarlijk was, om de werfkracht als criterium voor de hoogte van het toe te kernen salaris te nemen.

STUDIETOELAGE

Prompt werd toen de opmerking door een journalist gemaakt: en de toe te kennen studietoelagen dan (Zoals bekend is dit de kwestie in verband waarmee de Commissie voor het Georganiseerd Overleg haar werkzaamheden heeft gestaakt. Red. NGK.)

Een studietoelage is geen salaris, was daarop het antwoord van de minister. Hij verdedigde de uitgelofte studietoelage door te verwijzen naar de noodzaak om personeel aan te trekken dat zich op de oude voorwaarden nu eenmaal niet meer beschikbaar stelde. Er was geen andere mogelijkheid, meende hij.

ONVERMIJDELIJKE ONBILLIJKHEDEN

De optredende onbillijkheid ten opzichte van hen die zonder studietoelage naar Nieuw Guinea waren gegaan, erkende hij, maar, zo was zijn argument: iedere wetswijziging roept bepaalde onbillijkheden in het leven voor hen die zich juist voor de wijziging hebben gebonden.

Dit is iets onvermijdelijks, maar hij achtte het geen reden om daarom van wetswijzigingen af te zien.

"GESPREK MET INDONESIE OP DIT MOMENT NIET MOGELIJK"

Gevraagd naar zijn mening over de stemmen die onlangs zijn opgegaan om het overleg tussen Nederland en Indonesië te hervatten (Premier Tenku Abdoel Rahman, Prof. Duynstee (KVP) en de 30 vooraanstaande Gereformeerden Red. NGK), antwoordde de minister dat hij tijdens zijn reis geen gelegenheid had gehad om volledig op de hoogte te blijven. Hij merkte in dit verband op dat de journalisten er naar dienden te streven, om de nieuwsvoorziening in geheel Nieuw Guinea te verbeteren

(hetgeen wij o.a. willen opvatten als een aansporing aan de bewoners van Nieuw Guinea, om zich op de Nieuw Guinea Koerier te abonneren, Red. NGK).

Hij was echter toch van mening, dat een gesprek op dit ogenblik met Indonesië niet mogelijk was en wel wegens het starre standpunt van Indonesië.

Indonesië is van mening, aldus de minister, dat de Indonesische souvereiniteit over Nieuw Guinea buiten discussie staat. Zou ze nu toch met Nederland over die Souvereiniteit gaan discussieren, dan zou ze haar eigen standpunt ontrouw worden.

Een gesprek is alleen mogelijk als Indonesië overstag gaat.

ERKENNING DOOR UNO

Hij distancierde zich voorts van de door Prof. Duynstee verkondigde mening, dat een zelfstandig Nieuw Guinea aan de Indonesische dreiging ten onder zou gaan, en dat het bijgevolg geen zin had om naar een zelfstandig Nieuw Guinea te streven.

Een zelfstandigverklaring van Nieuw Guinea zou niet plaats vinden, aldus minister Toxopeus, dan na uitgebreid overleg binnen de Verenigde Naties, teneinde van die zijde een voldoende erkenning voor de nieuwe staat te verkrijgen. Hij zag niet in, waarom de UNO een erkenning van een zelfstandig Nieuw Guinea zou weigeren te erkennen, gezien de vele andere staten die onlangs zelfstandig zijn geworden en erkenning hebben gevonden.

Een zelfstandigverklaring zou bovendien de inlossing betekenen van de Nederlandse belofte jegens de Verenigde Naties om Nieuw Guinea voor te bereiden op zelfbeschikking.

In dit verband werd de vraag gesteld of de minister inderdaad aan de voorzitter van PARNA had verklaard van mening te zijn, dat Nieuw Guinea eventueel reeds voor 1970 over eigen lot zou moeten beschikken, zoals de heer Wajoi (voorz. PARNA) in een interview met de Nieuw Guinea Koerier had verklaard (zie NGK 18 okt. 1960).

De bewindsman bleek zich ook, afgezien van deze vraag, voorgenomen te hebben over deze publicatie enige opmerkingen te maken.

ONTKENNING

Zo ontkende hij ten stelligste, dat hij gezegd zou hebben, dat een van de eerste aangelegenheden waarover de Nieuw Guinea Raad zou moeten beslissen die van een eventuele streefdatum zou zijn. Dit mag ik niet beslissen, aldus de minister, die daar aan toe voegde, dat men de betekenis van de Nieuw Guinea Raad vooralsnog niet diende te overschatten. Ook vele autochtonen hadden hem tijdens zijn reis door Nieuw Guinea verklaard, aldus de minister dat zij de Raad in de eerste plaats nog wil den zien als een leerschool.

Persoonlijk was hij altijd een tegenstander van een streefdatum geweest, zo verklaarde minister Toxopeus die voorts opmerkte dat het gesprek met de beide partijvoorzitters vertrouwelijk was geweest, en dat hij bijgevolg betreunde dat er iets over in de pers was verschenen.

TAL VAN FACTOREN

In de eerste plaats verklaarde hij bepaald niet gezegd te hebben, dat de

(Vervolg op pag. 3.)

(Vervolg van pag. 2)

internationale omstandigheden Nieuw Guinea zouden kunnen noodzaken om reeds eerder dan 1970 over eigen lot te beslissen. (nadruk op internationale omstandigheden, Red. NGK.) Hij verklaarde niet te weten welke factoren het ogenblik van zelfbeschikking zouden bepalen, maar dat waren zeker niet de internationale omstandigheden alleen.

Persoonlijk was hij van mening, dat een periode van tien jaar voor Nieuw Guinea nog te kort was om op eigen benen te staan, maar overigens was hij van mening dat de bevolking van Nieuw Guinea dit probleem zelf moest oplossen. In die zin had hij zich ook tegen de heer Wajoi uitgelaten.

Ten aanzien van andere punten die tijdens de persconferentie ter sprake kwamen wilde de minister nog geen bindende uitspraken doen, omdat hij na de Nieuw Guinese instanties er over gehoord te hebben ook "Den Haag" wilde horen. Deze punten waren:

DETAJONGENS

Het verzoek van 200 Deta-jongens om op korte termijn naar Nederland gezonden te worden. De minister merkte o.a. op dat een deel van hen als ambtenaar zou profiteren van de instelling van het korps van bijstand. Hij verklaarde voorts dat hem bekend was dat er in Nieuw Guinea een groep Europeanen was die in acute nood verkeerde. Hij had zich hierover zeer uitvoerig laten voorlichten en zegde toe op korte termijn een standpunt bekend te zullen maken.

GARANTIE AAN PARTICULIEREN

De door het particuliere bedrijfsleven gevraagde garantie voor zijn werknemers zou ook in Nederland nader bestudeerd worden, aldus de minister. Hij wachtte voorlopig nog op exacte gegevens over de aantallen personen over heel Nieuw Guinea die voor 'n garantie eventueel in aanmerking zouden komen. Ook hier zegde hij spoed toe.

FISCAAL KLIMAAT

Een eventuele hervorming van het belastingstelsel, teneinde de economische ontwikkeling van het land te bevorderen zou ook in Nederland door belastingdeskundigen worden bestudeerd. Hij verklaarde goede verwachtingen te hebben over bepaalde economische projecten die in Nieuw Guinea in voorbereiding waren. Hij doelde daarbij o.a. op de eventuele nikkel-exploitatie. Er zijn zeer reële gegadigden voor deze nikkelexploitatie, aldus de minister.

HBS

De laatste kwestie die ter berde gebracht werd, was die van de Bijzondere HBS te Hollandia. De minister verklaarde indrukken te hebben verzameld en de argumentatie van de tegenstanders van de verlenging der cursus te hebben gehoord. Zeer binnenkort zal hij hier over een beslissing nemen zo verzekerde hij, maar ook hier wil hij eerst "Den Haag" nog even horen.

INTENSIEF CONTACT DEN HAAG HOLLANDIA

Voor een vlotte regeling van al deze hangende kwesties, achtte hij het noodzakelijk dat het contact tussen Den Haag en Hollandia zou worden geïntensiveerd. Hij meende dat vele kwesties het best en het snelts konden worden geregeld, als de betreffende ambtenaren van zijn Ministerie, voorzien van een zekere volmacht tot handelen, periodiek naar Hollandia zouden reizen, teneinde het plaatselijk effect van hun beslissingen te kunnen beoordelen.

De tegenstelling tussen Den Haag en Hollandia wilde hij echter niet al te dramatisch zien, omdat hij in Nieuw Guinea precies zo'n tegenstelling had waargenomen tussen Hollandia en de buitenposten. In Nederland klaagt men in de provincie ook over Den Haag, zo merkte hij op.

Hij verklaarde zich voornemens om ook persoonlijk te zijner tijd Nieuw Guinea weer te bezoeken, zij het minder vaak dan zijn staatssecretaris, Mr. Bot., die in december a.s. te Hollandia wordt verwacht.

Een reis van drie weken uit en thuis waarop hij zowel Nieuw Guinea als Australië "deed", achtte hij ondanks de vele indrukken die hij uit de eerste hand had opgedaan te kort.

Amerikaanse expeditie door Baliem - vallei

BVG. Een Amerikaanse antropologische en fotografische expeditie zal in maart van het volgend jaar een tocht maken door een deel van de Baliem vallei. Het doel van de expeditie is het maken van een wetenschappelijke etnologische film van enige inheemse bevolkingsgroepen.

Dr. J.V. de Bruyn, Adviseur Bevol-

Amerikaans hospitaalschip voor medisch onderwijs te Djakarta

De eerste operatieve ingrepen op het Amerikaanse hospitaalschip de "Hope", sinds dit in de Zuidoost-Aziatische wateren is gearriveerd, zullen naar wordt verwacht, vandaag plaatsvinden.

De "Hope" die op het ogenblik in de haven van Djakarta ligt, zal zeven maanden in Indonesië blijven. Het hele project wordt bekostigd door particuliere bijdragen in de Verenigde Staten. Hoofddoel van deze reis is om de Indonésische artsen en verpleegsters nieuwe methoden van medische behandeling te leren.

De operaties die vandaag zullen worden uitgevoerd, zullen worden bijgevoerd door 200 Indonésische doktoren, verpleegsters en medische studenten, via kortegolf-televisie.

kingszaken bij de dienst van Binnenlandse Zaken te Hollandia, heeft twee jaar geleden tijdens een reis door de Verenigde Staten het denkbeeld geopperd een dergelijke expeditie door Nederlands Nieuw Guinea te organiseren. Dr. de Bruyn besprak zijn denkbeelden met Dr. Harold Coolidge, directeur van de Pacific Science Board - een officiële Amerikaanse regeringsinstantie te Washington, met prof. Brew, directeur van het Peabody Museum of Archaeology and Ethnology, welk museum onderdeel is van de Harvard universiteit in Cambridge in de Verenigde Staten en Dr. Gardner, Directeur van het Harvard Film Study Center. Deze autoriteiten zegden officiële medewerking toe.

De expeditie, die zes maanden zal duren, wordt geleid door de 34-jarige Amerikaan, Dr. Robert Gardner. Het team zal bestaan uit de heer J. Th. Broekhuysen, etnoloog in Bestuursdienst, die zich reeds in de Baliem vallei bevindt, Peter Matthiesson, Amerikaans schrijver van natuurstudies die het expeditieverslag zal schrijven, Eliot Elisofon, een der meest bekende hedendaagse fotografen, verbonden aan het blad "Life", en Michael Rockefeller, zoon van gouverneur Nelson Rockefeller die verbonden is aan 't Rockefeller museum voor primitieve kunst in New York.

De Amerikaanse financiële steun voor deze expeditie zal een 50.000 dollars bedragen; ook de Nederlandse regering zal aan deze expeditie financiële steun en faciliteiten verlenen.

De heren Gardner en Rockefeller zullen begin maart in Hollandia aankomen. De andere deelnemers zullen zich midden april bij hen aansluiten.

Het Kantoor Bevolkingszaken verleent bemiddeling bij de voorbereiding van deze expeditie.

Sinds het hospitaalschip in Djakarta is gearriveerd, hebben Indonésische artsen de uitrusting van het schip kunnen bezichtigen en kunnen confereren met de permanente medische staf.

25 verpleegsters van de verpleegsters-school in Bandoeng zijn op het schip ondergebracht voor een speciale opleiding, terwijl ook 22 verpleegsters uit diverse hospitalen uit Djakarta aan de cursus deelnemen.

Bovendien zullen teams van Amerikaanse specialisten die zich hiertoe bereid hebben verklaard, om de beurt naar Djakarta komen voor een periode van 3 tot 4 maanden.

Zeven zijn er reeds in Djakarta gearriveerd sinds het schip in Priok is aangekomen, aldus meldt radio Australië.

Winkel 51

Dak 8

Ontvangen per "Mataram"

Badstof per meter, Damast tafellakens en servetten, Heren zwembroeken Heren en jongens weekend-shirts, Windjacks, Meisjesjurken, Assortiment sierknopen, Heren anklets, Damesshorts en 3/4 broeken, Assortiment japonstoffen, Speelgoed, Babydolls. no. 2583

BLUE BAND MARGARINE

*dikwijls geïmiteerd
noot geveend*

- Blue Band zowel als Rama zijn eveneens verkrijgbaar in pakjes als koelhuis margarine
- Blue Band margarine bevat vitaminen A en D.

TE KOOP: een 2-persoons ledikant, chroom uitvoering, binnenverings matras. Te bevragen na 17.00 uur, toestel 508.

no. 2587

Hebt U nieuws?

**EEN BRUIKBARE TIP IS ONS
MINSTENS f 2,50 WAARD!**

Met grote vreugde geven wij kennis van de geboorte van ons dochtertje en zusje

ANNEMIEKE

J.A. v/d. Heijden
C.J.M. v/d. Heijden-Huijbers.
Hollandia, 24 oktober 1960.

no. 2590

ONDERTROUWD:

J.R. DAVIES

en

A.C.M. HERSCHEIT

Huwelijksvoltrekking 1 november 1960.
no. 2591

ORIENT THEATER

vertoont heden 24-10 voor slechts één avond

"TAMU AGUNG"

bekroond op het Filmfestival te Hongkong, met Tina Melinda, Sulastri en Hassan Sanusi.

Dinsdag 25-10 en woensdag 26-10

"YELLOW MOUNTAIN"

met Lex Barker en Mala Powers. Een zeer boeiende Western.

REX THEATER

vertoont heden slechts voor een dag

"SINHEU, DE EGYPTENAAR"

Een zeer machtig Bijbels verhaal, geheel in cinemascopie en color. Heden 24-10 in REX.

Morgen dinsdag en woensdag vertoont REX de film

"WHITE WITCH DOCTOR"

met Robert Mitchum en Susan Hayward
Spoedig in REX

"THE SOUND AND THE FURRY"

REX Holl.-Binnen vertoont heden 24-10 de film:

"DE HALFBLOED VAN SAIGON"

die goeie ouwe

BLANKENHEYM

heeft de sleutel van de gezelligheid

Importeurs: N.V. PACIFIC IMPORT MIJ.